

ზოგიერთი ნიშანი და სიმპტომი, რომლებმაც შეიძლება მოზარდების მიერ ფსიქოაქტიური ნივთიერებების მოხმარებაზე მიგვანიშნონ

ნებისმიერი ფსიქოაქტიური ნივთიერების არასამედიცინო მიზნით ან ჭარბად მოხმარება საშიშია. ყოველი ადამიანი დროის მეტად ხანმოკლე პერიოდში შეიძლება საკუთარი ნეგატიური ქმედების მსხვერპლი გახდეს და ფსიქოაქტიური ნივთიერებების მოხმარება მასზე დამოკიდებულებაში გადაიზარდოს.

პიროვნების მიერ ამა თუ იმ ფსიქოაქტიური ნივთიერების არჩევა განპირობებულია ასაკით, ეკონომიური მდგომარეობით, სოციალური ან ეთნიკური ჯგუფით, თანატოლების გავლენით და სხვა პიროვნული თუ სოციალურ-ეთიკური ფაქტორებით.

მშობლებს უნდა ახსოვდეს, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი ნიშნები და სიმპტომები ნარკოტიკის აუცილებელ მოხმარებაზე არ მეტყველებს.

ზოგიერთი მათგანი შეიძლება ასაკობრივ ნორმად ჩაითვალოს ან მიუთითებდეს ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ სხვა სახის პრობლემებზე. ამა თუ იმ სიმპტომის არსებობა არ იძლევა მტკიცების საფუძველს. დასკვნები დაფუძნებული უნდა იყოს ფაქტებზე და არა ეჭვებზე.

ქვემოთ მოცემული ინფორმაცია დაეხმარება მშობლებს, ამოიცნონ, მოიხმარს თუ არა მათი შვილი ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებს, რის შემდეგაც შესაძლებელი გახდება მათთვის დახმარების გაწევა.

მნიშვნელოვანია, რომ მშობლები იყვნენ ფრთხილნი, გულწრფელნი და არა მამხილებელნი მოზარდებთან საკუთარი ეჭვების გადამოწმების დროს და თუ არ არიან დარწმუნებული თავიანთ შესაძლებლობებში, უმჯობესია რჩევისათვის სპეციალისტს მიმართონ.

ნარკოტიკული თრობის ზოგადი ნიშნები:

- გარეგნობა და ქცევა, რომლებიც ალკოჰოლურ სიმთვრალეს მოგვაგონებენ - პირიდან ალკოჰოლის სუნის გარეშე ან სუსტი სპეციფიკური სუნით;
- ცნობიერების შეცვლა: მოცემულ სიტუაციასთან აშკარად შეუსაბამო უმიზეზო მხიარულება, სიცილი, ლაქლაქი, ბოდმიანობა, აგრესიულობა;
- მოძრაობითი აქტივობის შეცვლა: გაძლიერებული ექსტიკულაცია, გადაჭარბებული მოძრაობები, მოუსვენრობა ან პირიქით, - უმოძრაობა, მოდუნება, მოსვენებისა და სიმყუდროვის სურვილი;
- მოძრაობის კოორდინაციის შეცვლა: მდორე ან სწრაფი, არამკვეთრი და დაუხვეწავი მოძრაობები, ტორტმანი სიარულის დროს, სხეულის რყევა მჯდომარე მდგომარეობაშიც კი, განსაკუთრებით დახუჭული თვალებით;
- კალიგრაფიის შეცვლა;
- კანის ფერის შეცვლა: სახისა და მთელი სხეულის კანის ფერმკრთალობა ან, პირიქით, - სახისა და სხეულის ზედა ნაწილების გაწითლება;
- მბრწყინავი თვალები;
- მკვეთრად შევიწროებული ან მკვეთრად გაფართოებული გუგები, რომლებიც შუქზე ღუნედ რეაგირებენ;

- ნერწყვის გამოყოფის შეცვლა: გაძლიერებული ნერწყვდენა ან, პირიქით, - პირის სიმშრალე;
- ტუჩების სიმშრალე, ხრინწიანი ხმა;
- მეტყველების შეცვლა: აჩქარებული, მკვეთრი გამოთქმა ან, პირიქით, - შენელებული, გაურკვეველი, არამკვეთრი, “წაშლილი” მეტყველება.

როგორი შეიძლება იყოს ნარკოტიკების მომხმარებელი მოზარდის ფიზიკური და ემოციური მდგომარეობა?

- ჩაწითლებული თვალები, დაშვებული ქუთუთოები;
- მბრწყინავი თვალები;
- გაფართოებული ან შევიწროებული გუგები;
- თვალების ცეცება ან გაყინული მზერა;
- სახის არაბუნებრივი ფერმკრთალობა ან სიწითლე;
- ხელის მტევნების ან ფეხების შეშუპება;
- ცრემლდენა, მთქნარება, სურდო;
- ფიზიკური განვითარების შეფერხება;
- გაუმაძღრობა, გაძლიერებული ჭამის მადა (მარიხუანას მოწვევის შედეგი);
- ჭამის მადის დაკარგვა (ცნს-ის სტიმულანტების ხმარების შედეგი);
- წონაში უმიზეზო უეცარი დაკლება;
- დილაობით ცუდად ყოფნა;
- ოფლიანობა ცივ ამინდშიც კი;
- ყაბზობისკენ ან ფაღარათისკენ მიდრეკილება;
- ნივთიერებების ხმარებასთან დაკავშირებული დაავადებები (ვირუსული ჰეპატიტი, აივ ინფექცია, ენდოკარდიტი, ჩირქგროვები, ბრონქიტი, პნევმონია, თირკმლების და ღვიძლის დაავადებები);
- ძილიანობა, მოდუნება, თვლემა;
- ჰიპერაქტიურობა (სტიმულანტების ხმარების შედეგი);
- ძილის ხასიათის შეცვლა (გამუდმებული ძილიანობიდან სრულ უძილობამდე);
- განურჩევლობა, აპათიურობა (აღკვეთით გამოწვეული);
- უმიზეზო სიცილი (ასოცირდება მარიხუანასთან);
- გუნებ-განწყობის ხშირი, უეცარი ცვლილება (დეპრესია, შფოთვა, აგზნებადობა);
- აგრესიულობა, პარანოიდული განწყობა (სტიმულანტების ხმარების შედეგი);
- ჰალუცინაციები

რა ცვლილებები შეიძლება შევნიშნოთ მოზარდის ქცევაში?

ოჯახში:

- ოჯახური ტრადიციების იგნორირება;
- უმნიშვნელო კრიტიკაზე ან უბრალო მოთხოვნებზე გადაჭარბებული არაადეკვატური რეაქცია;
- ახლობლების განცდების გაზიარებისა და თანაგრძნობის უნარის დაქვეითება;

- ფულის მუდმივი მოთხოვნა;
- პასუხისმგებლობისა და მოვალეობის გრძნობის დაქვეითება;
- მატყუარობა;
- ოჯახიდან ფასულობების გატანა (ფული, ნივთები, წამლები და ა.შ.);
- ოჯახის წევრებისაგან იზოლაცია (საკუთარ ოთახში განმარტოება ან სახლიდან წასვლა);
- ნეგატიური ქცევა, ან, პირიქით, - პირფერობა, მათემლობა და შემთანხმებლური ტაქტიკა (საკუთარი მიზნების მისაღწევად);
- ფასულობათა, იდეების, რწმენის შეცვლა;
- ლექსიკონისა (სპეციფიკური ჟარგონი) და საუბრის მანერის შეცვლა;
- ახალი ნაცნობების ოჯახის წევრებისათვის წარდგენის სურვილის არარსებობა;
- სასმელის არასათანადო ადგილებში დამალვა;
- გვიან დაძინება ან უძილობა, თვლელა დღის საათებში;

სკოლაში:

- ხშირი დაგვიანება სკოლაში;
- სკოლის გაკვეთილების სისტემატური გაცდენები;
- თვლელა გაკვეთილებზე;
- აკადემიური მოსწრების დაქვეითება;
- მეხსიერების, ყურადღების კონცენტრაციის უნარის დაქვეითება;
- უნიციატივობა და გაკვეთილებზე მომხდარის მიმართ ინტერესის დაკარგვა;
- დაგვიანებული პასუხები, გულმავიწყობა, აპათიურობა;
- დისციპლინის ხშირი დარღვევა;
- პედაგოგების, სკოლის განაწესის უპატივცემულობა;
- უპასუხისმგებლობა და მატყუარობა;
- სკოლის ღონისძიებებისადმი ინტერესის დაკარგვა.

ნაცნობების და მეგობრების წრეში:

- ძველი მეგობრების მიმართ დამოკიდებულების შეცვლა;
- თანატოლების ჯგუფის შეცვლა, ახალი ნაცნობების გაჩენა;
- მასზე უფროსი მოზარდების წრესთან კონტაქტის დამყარება;
- ნარკოტიკების მოხმარებაში შემჩნეული პირების მიმართ გაძლიერებული ინტერესი;
- ისეთ ადგილებში ყოფნა, სადაც ცნობილია, რომ შეიძლება ნარკოტიკების შოვნა;
- ფულის მუდმივი სესხება;
- არასაიმედოობა ურთიერთობებში;
- ირგვლივ მყოფებთან კონტაქტების შეზღუდვა, ხშირი იზოლაცია (საზოგადოებისაგან გარიყვა, დაბალი თვითშეფასება);
- უეცარი პოპულარობა თანატოლებს შორის.